Fylkesmannen i Oppland

Nordre Land kommune
Postboks 173
Dokka

Deres referanse		Dato	18.08.2017
Vår referanse	2017/5057-1 433.52 LHN		
Saksbehandler	Linda Hovde Nordås, tlf. 61 26 60 30		
Avdeling	Miljøvernavdelingen		

Iverksettelse av skadefelling på 1 gaupe i Nordre Land kommune

Fylkesmannen i Oppland viser til søknad om tillatelse til skadefelling av gaupe fra Olaf Sæthre på vegne av Nordre Land kommune, mottatt pr. epost 18. august kl. 09:11

Med hjemmel i naturmangfoldlova § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9, jf. §§ 1 og 3, gir Fylkesmannen i Oppland tillatelse til skadefelling av en -1- gaupe i deler av Nordre Land kommune, fra fredag 18. august kl. 11:00 til torsdag 24. august kl. 12.00. Bakgrunnen for tillatelsen er 5 sau / lam tatt av gaupe. Nærmere vilkår følger i dette brev.

Vedtaket ble meldt muntlig til Olaf Sæthre for Nordre Land kommune 18. august kl. 11:00. Rovviltnemnda i region 3 v/leder er orientert om vedtaket.

Bakgrunn

På ettermiddagen den 16. august varslet SNO Fylkesmannen om undersøking av tre drept lam i Nordre Land, med konklusjon tatt av gaupe. To av lammene var tatt i Leppedalen og det tredje i Dæhlibygda. På søknadstidspunkt (18. august), melder SNO om enda et lam dokumentert tatt av gaupe i Leppedalen, dette konkluderes med å være fire dager gammelt (14. august). Det er tidligere meldt et lam tatt av gaupe 2. august, noe lengre sør i Leppedalen. Olaf Sæthre melder om mange savnede lam i området og uro i flokkene.

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskrifta) § 9, jf. §§ 1 og 3.

Naturmangfoldloven § 1 (formål):
"*Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.*"

Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av

myndighetene):
«*Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk a) for å beskytte naturlig forekommende planter, dyr og økosystemer, b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom, c) for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning, d) (…)*
Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.(…)»

Rovviltforskriften § 1 (formål):
"Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter."

Rovviltforskriften § 9 (Fylkesmannen sin myndighet til å iverksette betinget skadefelling):
"*Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til*
a. områdets betydning som beitemark
b. skadenes omfang og utvikling
c. potensialet for fremtidige skader
d. muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Felling skal være rettet mot bestemte individer. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område, tidsrom og antall dyr. Det kan knyttes nærmere vilkår til fellingstillatelsen, herunder at bestemte typer dyr skal være unntatt, at felling skal foretas av nærmere bestemte personer, metoder for felling og utbetaling av fellingsvederlag og/eller dekning av påløpte utgifter med unntak av lønn mv. i forbindelse med felling. Felling og forsøk på felling i henhold til denne bestemmelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf viltloven § 35."

Etter § 9 i rovviltforskrifta kan Fylkesmennene gi tillatelse til felling for å forhindre framtidige skader innenfor rammen av kvote for betinga skadefelling gitt av rovviltnemndene, jf. forskriften § 8. Rovviltnemnda i region 3 har vedtatt en skadefellingskvote for gaupe på 1 dyr for 2017/18, etter vedtak av 24. mai 2017. Det er ikke felt dyr av denne kvoten.

Fylkesmannen vurdering

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene opptrer i levedyktige bestander i deres naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveiing skal ikke føre til at målet i § 5 blir fraveket, men at tiltaket vil kunne føre til at målet i § 5 blir nådd på annen måte eller i annet tempo enn om naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. også prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning. Dette er konkretisert nærmere gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften, og gjennom forvaltningsplanen for rovvilt i region 3. Bestandsmålet for gaupe i Oppland er 5 årlige ynglinger.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i loven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Fylkesmannen har benyttet eksisterende kunnskap om gaupe i behandlingen av saken, jf. § 8. Det er registrert i gjennomsnitt 5,2 familiegrupper av gaupe i Oppland i perioden 2015-2017 (Rovdata, NINA rapport 1370). Det ble felt 4 dyr på kvotejakten i Oppland i 2017. I tillegg ble en ung hanngaupe påkjørt av bil i begynnelsen av Mars.

Gjennom statusrapporter fra Rovdata og annen informasjon fra overvåkingen og skandinaviske

forskningsprosjekt på gaupe er det god kunnskap om den samla belastningen som gaupebestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10. Avgang av gaupe skjer i all hovedsak gjennom kvotejakt og enkelte påkjørsler kan forekomme. Tilfeller der det nylig har skjedd angrep som også ligger an til å fortsette, ligger i kjernen av virkeområdet for når Fylkesmannen kan gi fellingstillatelse etter § 9 i rovviltforskriften. Det aktuelle skadeområdet ligger innenfor forvaltningsområdet for gaupe, jf. forvaltningsplanen og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning, og terskelen for uttak skal deretter være høy.

Ved søknadstidspunktet (18. august) hadde Statens naturoppsyn dokumentert 34 skader av gaupe i Oppland, seks av disse i Nordre Land kommune. Det er siden 2.august registrert 5 kadaver drept av gaupe. Ved søknadstidspunkt var tre av disse skadene av nyere dato (16.august). Fylkesmannen har erfaring med at det årlig er tap til gaupe i Nordre Land kommune, og da spesielt innenfor Leppedalen beitelag og Nordsinni Østås sauseankelags beiteområder. Totalt blir det sluppet om lag 2 500 sau/lam på utmarksbeite i de beiteområdene som er berørt i Nordre Land. Ut fra at det er mye sau i området, samt i tilgrensende områder, anser vi at potensialet for videre tap er relativt stort, jf. § 9 b og c. Fylkesmannen anser det ikke hensiktsmessig eller praktisk mulig å gjennomføre alternative forebyggende tiltak til felling på dette tidspunktet, som i tilstrekkelig grad kan forhindre skade ut fra den akutte tapssituasjonen, jf. rovviltforskriften § 9 d.

Fylkesmannen har vurdert den samlede belastningen som gaupebestanden er og vil bli utsatt for, og mener at vedtaket ikke er i strid med prinsippet i § 10 i naturmangfoldloven. Ut fra ovennevnte vurderer vi at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig, og vi har således lagt liten vekt på føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9. Etter vår vurdering er § 11 ikke relevant her. Vi legger til grunn at den nasjonalt fastsatte fordelingen av antall familiegrupper av gaupe til de ulike forvaltningsregionene, og rovviltnemndas geografisk differensierte forvaltning av gaupe i Oppland oppfyller de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12.

Vedtak

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9, jf. §§ 1 og 3, gir Fylkesmannen i Oppland tillatelse til skadefelling av en -1- gaupe i Nordre Land kommune innenfor et avgrenset areal fra fredag 18. august til torsdag 24. august kl. 12:00.

Vilkår

1. Fellingstillatelsens lengde: fra og med 18. august kl. 11:00, til og med 24. august kl. 12:00.

2. Avgrensning av fellingsområde. Se kart i vedlegg.
   Nord: Rett linje mellom Bjørtjernet (v) og Hestbekken (ø).
   Sør: Vei 33, Nordsinni.
   Øst: Vei 193, Vest-Torpvegen.
   Vest: Kommunegrense Etnedal kommune.

3. Hungaupe med unger og gaupas unger er unntatt fra tillatelsen.

4. Hvis det blir gitt skadefellingstillatelse i flere områder samtidig vil fellingstillatelsen bli inndratt umiddelbart dersom kvoten for betinga skadefelling blir fylt.

5. Det skal bare benyttes våpen og ammunisjon som tilfredsstiller kravene til jakt på gaupe, jf. forskrift av 22. mars 2002 om utøving av jakt og fangst.

6. Alle tilfeller hvor dyr blir påskutt, såret eller felt skal uten opphold meldes til kommunen, Fylkesmannen og nærmeste politimynde (02800), jf. § 27 i Forskrift av 22. mars 2002 om utøving av jakt og fangst.

7. Dersom rovvilt blir påskutt, men ikke gjenfunnet umiddelbart som dødt, skal fellingslaget gjennomføre skuddplassundersøking og starte ettersøk. Skadefellingsleder er ansvarlig for at skadefellinga blir avslutta slik at det alltid er tid for skuddplassundersøking og ettersøk før mørket gjør dette vanskelig å gjennomføre. Skadefellingsleder er også ansvarlig for at det ikke blir løsna skudd så tidlig på morgenen at skuddplassundersøking og ettersøk må utsettes på grunn av lystilgang. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk.

8. Tillatelsen gis til kommunen/kommunalt oppnevnt fellingslag. Deltakere i fellingslaget skal ha avlagt skyteprøve for bruk av rifle senest i 2016. Deltakerne i fellingslaget skal være registrert som lisensjegere, jf. rovviltforskrifta §§ 13 og 14. Det er en forutsetting at kommunen sørger for at alle som deltar i fellingslaget blir gjort kjent med vilkårene her før de kan delta i fellingsforsøket. Fellingsleder er ansvarlig for at det foreligger liste over alle deltakere i fellingsforsøket. Kopi av lista sendes til Fylkesmannen i Oppland. Ansvarlig fellingsleder kan, dersom det blir vurdert som aktuelt, selv ta kontakt med SNO for eventuell bistand. Slik bistand kan være f.eks. kompetanseoppbygging/opplæringstiltak. SNO vil vurdere eventuelle forespørsler, bl.a. med bakgrunn i egen kapasitet.

9. Ansvarlig fellingsleder skal rapportere hver tredje dag om fellingsforsøket til Fylkesmannen i Oppland på tlf. 61 26 60 00 eller 97 73 72 23. Hvis det blir gjort observasjoner av gaupe eller avdekkes skader skal Fylkesmannen ha melding om dette.

10. Felling og forsøk på felling etter denne tillatelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.

11. Gaupe felt på denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Etter § 16 i Forskrift om forvaltning av rovvilt, skal jeger vise frem felt dyr for SNO for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og jeger skal kunne påvise fellingssted etter oppmoding fra SNO, politi eller Fylkesmannen.

12. Etter rovviltforskrifta § 9a kan deltakere fra kommunale fellingslag få godtgjøring knyttet til fellingsforsøket. Fylkesmannen legger til grunn at fellingsforsøket skal gjennomføres på en effektiv og hensiktsmessig måte. Fylkesmannen setter ei økonomisk ramme på **kr 15 000,-** til skadefellingsforsøket**.** Det blir gitt tilsagn om **kr. 5 000,-** til kommunen for dokumenterte utgifter i tilknytning til fellingsforsøket (kjøring/bompenger etc., men ikke lønn).
I tillegg til fastsatt maksimal døgnsats (1600,- pr. døgn), skal kommunen også beregne feriepenger og arbeidsgiveravgift, og dette skal kommunen dekke innenfor den nevnte rammen fra Fylkesmannen.

    Rammen er å regne som absolutt. Kommunen må ta kontakt med Fylkesmannen i forkant dersom de mener det er ekstraordinære omstendigheter som gjør at rammen bør økes. Kommunen må sørge for at deltakerene i fellingslaget fører timelister og oversikt over antall kjørte kilometer. Kommunen må sende inn fellingslogg til Fylkesmannen innen tre uker etter avsluttet fellingsforsøk.

13. Fylkesmannen vurderer fortløpende situasjonen, og kan på eget initiativ oppheve denne tillatelsen.

Vedtaket kan påklages etter reglene i forvaltningsloven innen tre uker. En eventuell klage rettest til Miljødirektoratet, men sendes til Fylkesmannen.

Med hilsen

Vebjørn Knarrum e.f.
avdelingsdirektør

Linda Hovde Nordås
rådgiver

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift.

Vedlegg:
1 Kart over fellingsområdet